

ГОЛОС УКРАЇНИ

Влада — Радам!

Газета Верховної Ради Української РСР

◆ № 93 ◆ Четвер, 16 травня 1991 року ◆

Ціна 10 коп.

ЛЕГКІ КРИЛА

РЕПОРТАЖ СПЕЦІАЛЬНИХ КОРЕСПОНДЕНТІВ «ГОЛОСУ УКРАЇНИ» ПРО ВІДКРИТТЯ НОВОЇ ЛІНІЇ ПОВІТРЯНИХ СПОЛУЧЕНЬ КНІВ—МІЛАН.

Вони справді легкі — крила повітряного лайнера TU-154, який мекш як за три години переніс пасажирів з весняного Києва у весняний Мілан. Екіпаж літака, яким керував Анатолій Склярченко, м'яко сіо у міжнародному аеропорту.

На борту лайнера — перші пасажирів, Серед них і аспірантка Київського політехнічного інституту Ганна Анурієва, якій пе-

ред вильотом з Борисполя піднесли квіти спонсори рейсу — представники Торгово-промислової палати УРСР і зовнішньоторгового виробничого об'єднання «Роксолана». У літаку також діти з уражених радіацією районів Білорусії. Вони скористалися послугами об'єднання «Авіалінії України», щоб дістатися коротким і зручним шляхом до Італії, де на узбережжі Адріатики їх чекає оздоровлення і відпочинок.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

(Закінчення на 9-й стор.)

П ОЛОВА Верховної Ради УРСР Л. Кравчук 15 травня прийняв Надзвичайного і Повноваженого Посла ЧСФР в СРСР Р. Сленського на його прохання у зв'язку з представленням нового Генерального консула ЧСФР у Києві Р. Гаренчере.

Під час бесіди Л. Кравчук розповів про суспільно-політичну обстановку в республіці, практичні кроки по утвердженню державного суверенітету України, ознайомив з роботою Верховної Ради УРСР. Йшлося про те, що життя вимагає зміцнення політичної зв'язи, розв'язати співробітництво в галузі економіки, науки і культури між Україною та ЧСФР в інтересах обох держав, їх народів. Р. Сленський цікавився, зокрема, яке реальне значення для стабілізації обстановки в країні має «Звава 10», яких заходів вживають парламент і уряд України для захисту економічних інтересів народу в умовах переходу до ринку. Він зазначив, що керівництво ЧСФР зацікавлене в тому, щоб налагодити нові, взаємодіючі основні контакти з Україною.

У розмові взяли участь керівник Секретаріату Верховної Ради УРСР М. Хоменко і міністр закордонних справ УРСР А. Заванко.

Д РУБЕ судові засідання у справі С. Хмарні, як і попередні, ледь почавшись, закінчилися. А керівник спотикання один і той же: дуже тісна приміщення, в якому слухається справа, не можна вийти ні те що всіх бажано, а навіть журналістів, які мають офіційну акредитацію. За дванадцятьма засіданнями цього разу лишалися українські телебачення, кілька зарубіжних газет. Отом, захисники звинувачували, деякі народні депутати знову висловили протест проти фактичного закритого характеру слухання справи.

Але головна причина дострокового припинення судового засідання — м'яко кажучи, неприпустимо різкі виводи і обвинувачення й інших присутніх не адресує самого голову, хоч, на мій погляд, він не дав жодного приводу для подібних нападів. Зрештою, за дві години слухання справи протягом обох днів, В. Білоусенко не встиг навіть висловитися з того чи іншого питання — велься ж тільки початкова процедура утвердження тих чи інших учасників суду.

Зате площа перед приміщенням міського суду надиривалася маґафонними криками і скандуванням учасників демонстрації вимоги звільнити С. Хмару.

Н А ЗАПРОШЕННЯ Президента СРСР, Генерального секретаря ЦК КПРС М. С. Горбачова 15 травня в Москву з офіційним візитом прибув Генеральний секретар ЦК КПК, Голова Центральної військової ради Китайської Народної Республіки Цзя Цзєчунь. Закінчився період дружнього в тридцять чотирьох роки, протягом якого керівник КНР такого рангу не відвідував нашу країну.

НІ ПОЗИЦІЇ

огодні де-
иво союз-
ється зно-
ені робіт-

важасте
акційною
кладають
ки, мов-
иступлять
«свої

Хоча я
чу навіть
що зно-

но-техніч-
крема, в
шльг, пу-

Звничай-
надзвич-
ж «за-
мку, зро-
ушення»
подавати
нці, по-
робітників,
і «виро-
робованців
авленість
завгодно,
гато лю-
заряди

робітників,
що утні-
дей, інте-
авна тра-

те, чому

вигадана
«верхів-
паувати,
вдиуючи

пишли
у пра-

шов у неї

не заради грошей, заробляв я й так пристойно. Я вважаю, що це — мій обов'язок: захищати людину. Крім того, я не розумію, як можна поєднувати основну роботу з депутатською. Це просто неможливо повноцінно робити: ви б знали сильні надходять до нас заяв, скарг. А за ними — живі люди... Я не хочу голосувати за те, що снажують... Я голосую за розумні позиції і прагну захищати інтереси виборців.

— А позицію Л. Кравчука — депутатам не закінчити робітників до страйків — ви вважаєте позицією здорового глузду?

— Хоча я й голосував колись проти обрання Л. Кравчука Головою парламенту, сьогодні його пропозицію вважаю розумною і голосував за неї. Однак цим страйків не зупинити, треба зробити, щоб народ відчув поліпшення життя, побачив реальні прогони з боку нашого парламенту. Довго ченув від нашого Голови слів: годі вже нам комусь вірити, треба щось робити самим. І він це сназав.

— А що робить ваша сім'я сьогодні?

— Дружина працює, яні раніше, на заводі шліфувальницею, є сні і дочка, і мені дуже хотілося б приділяти їм більше уваги.

Вів бесіду
Володимир СКАНЯ.

Фото
Миколи
КОЗЛОВСЬКОГО.

ДОПОМОГИ

деоматеріалів для збору валютних коштів на придбання необхідного імпортного медичного обладнання.

Першими відвідали виставку харків'яни. У програмі вже немало поважних спонсорів, серед яких місцеві заводи «Серп і молот», «Поршень», «Радіореє», «Комунар» та інші.

Микола КОСИЙ, журналіст.

Харків.

АСТРАЙКУВАЛИ

категорії
йшли ме-
того во-
оловного,
і сільра-
спу. От і
тепер 35-
цення за-
ж? На-
засіданні
іццало ли-
підвищен-
керівник
аван про

підвищення собі онладів. А головна ж сила, назвали, механізатори. Вони ж уже шість років ностають радіаційну пилону в полі і не хочуть після підвищення цін робити безкоштовно.

Отож, механізатори страйкують, керівники думають, а земля сохне... Що ж далі?

Владислав САВЕНКО, кореспондент газети «Чернігівські відомості».

Чернігівська область.

ПА

назва-
«Україна»,
бляє свої
літ. Об-
ожемо це
«Голос

України» оселилася янраз на тих грядках, що належали докедавна «Україні» й щедро лопити творчим потом її журналістів. Нічого, окрім «спасибі», сказати не можемо. На цьому біополі кам було почикати свою працю набагато легше, аніж ка яномусь біопусткірі.

Завтра «Україна» збирається урочисто відкрити декь свого 50-го сніла і на 19 годину

Телеграфним рядком з Хмельницького

15-РІЧНИЙ ІНЖЕНЕР

На хмельницькому заводі «Темп» на посаду інженера-програміста призначили учня 10-А класу СШ № 25 Андрія Ващука. Хлопець займався у комп'ютерному гуртку місцевого Паладу піонерів та школярів, явився неабияку обдарованість. Неодноразово виходив переможцем республіканських олімпіад та нонкурсів з ікформатик, виготовив кілька дослідницьких програм, які нині застосовано на заводах «Тітан» і «Темп».

ХМЕЛЬНИЦЬКА АЕС НА РЕМОНТІ

У ніч з 8 на 9 нвтіня зупинено перший енергоблок Хмельницької АЕС на плановий ремонт, який триватиме три місяці. Буде проведено повне розхождення реактора, вивантаження палки і розгерметизовано перший контур. Радіаційний фон на станції та в прилеглих місцевостях залишається без змін.

БЛОК «ДЕМОКРАТИЧНЕ ПОДІЛЛЯ»

Недавно кілька обласних, міських, районних організацій Української республіканської партії, Демократичної партії України, Української християнсько-демократичної партії, Руху, Української селянсько-демократичної партії, інших громадсько-політичних та культурологічних об'єднань оголосили про створення блоку «Демократичне Поділля». Блок сприятиме формуванню громадської думки, розвитку демократії та побудові суверенної держави, стямиме на захисті прав людини, вступатиме протк розпалювання міжкласового розбрату тощо.

ВИКОПАЛИ БОМБУ

Машиніст екскаватора БМУ «Спецбудмеханізація» В. Білін звично розпочав роботу на Жовтневому масиві Кам'яця-Подільського. Раптом... снірегит металу. Піднявся й оторопів — ніз зачерпнув авіабомбу, що пролежала в землі з часів Великої Вітчизняної. Група саперів вивезла смертоносну зброю до міста й знешкодила.

УКЛАДЕНО УГОДУ

Виконком обласної Ради народних депутатів та рада федерації профспілок області уклали угоду про основні напрямки соціального захисту трудящих Хмельниччини на 1991 рік. Відтепер профспілки взаємодіють з обласним виконкомом на ларитетних засадах. Про це повідомила обласна газета «Радянське Поділля».

Михайло ВАСИЛАШКО, власний кореспондент «Голосу України».

сильнає друзія та одиодумців до кінолекційного залу Республіканського громадсько-політичного та культурного центру імені Леніна (Київ, Хрещатик, 2). Баланатимуть, згадуватимуть, співатимуть.

Заздримо, приєднуємось, вітаємо!

Трудівники біополі
«Голосу України».

Перехрестя

НАТИСНІШ НА ГАЛЬМА — НЕ НАТИСНУТЬ НА ГАШЕТКУ

3 квітня нинішнього року діє новий Закон про міліцію. Є там стаття 15 — про застосування вогнепальної зброї, зокрема пункт 6-й, коли зброя застосовується «для зупинки транспортного засобу, якщо водій... створює загрозу для життя чи здоров'я громадян...». Цей пункт коментує заступник начальника відділу Управління ДАІ МВС УРСР майор міліції Василь ГЕЛЕТКО:

— Вже давно перевірено: якщо машина не зупиняється на вимогу автоінспектора, значить, водій або вже вчинив злочин, або вчинить його. Раніше ми мали право або к н пору тові «Іжак» колеса, а амі кидатися під ті ж колеса, а результат не завжди був утішний. Тепер, коли отримали право застосовувати зброю, порушникам прантично не вдається втекти. Ось кілька фантів. 20 нвтіня у Миколаєві трьома пострілами по колесам машини був зупинений п'ятий вахтер школи вищої спортивної майстерності Ю. Корнілов. У Каховці та Новій Каховці протягом 1—2 травня довелося стріляти по колесам тричі, причому порушники атакували першими: на міліціонерів загнали и тн В. Гре, Ф. Мисько та олояр Д. Тимофеев, котрий скорстася бачковим автомоблем. А ось повідомлення з Волині. Тут довелося стріля-

ти по колесах з автомата, і причина серйозна — за кермом був Ю. Крошнін з Ро-венщини, котрий перед тм поранив ножем таксиста й заволодів його машиною. Злочинця затримали старший інспектор Шиншолін, інспектор Кунашин, інспектор Ковбасюк та міліціонер Романюк. Усі — з Маневницького РВВС. А молодшому сержантові міліції В. Терещуну, котрий 30 нвтіня ніс службу на шосе Київ — Чоп, довелося воювати з трактором. Це було у Дубнівському районі. На тому тракторі їхав п'ятий громадянин Юхимчук, механізатор Мирогоцького радгоспу-технікуму. Іхав так, що дороги було мало, а пішоходи не знаходили собі місця. Один патрон винористано для попереджувального пострілу, п'ять — по колесам, порушника благополучно доставлено до виверезини. Зауважте: у жодному випадку порушники від пострілів не постраждали. А

біду, яну вони могли снайти, вдалося відвернути. Ось вам статистика: з десяти машин, що не зупиняються на вимогу ДАІ, у восьми за кермом — п'аний, решта двоє — злочинці. Втім, є ще один прошарок порушників — ті, хто вважає себе «начальником». Яні правило, це районні керівники того чи іншого рангу. Ось свіжий приклад: 4 травня у селі Велико-Половецькому Сквирського району Київської області голола нолгоспу Г. Богунський не підкорився вимогам інспектора ДАІ сержанта В. Форманюка. Гордий голова був добре підігрітий алкоголем і снікнув сержанта з підніжки машини на ходу. Сержанта госпіталізовано із струсом мозку та іншими травмами.

Досвід свідчить: розумний водій завжди зупиниться на вимогу державтоінспектора. Ну, а тм, у кого є причини не зупинитися (навіть — «начальникам»), варто пам'ятати, що служба ДАІ отримала право діяти рішуче, і, яні бачите, користується тим правом ефективно і вміло.

Записав
Віталій ЖЕЖЕРА.

Горотко

АКЦІОНЕРИ І ДЕРЖАВА

Концерта «Електрон» домовився з державою про перетворення його в акціонерне товариство. У розпоряд-

ження товариства буде безшоотно передане майно, амортизоване на 70 і більше відсотків, усі соціально-побу-

тові об'єкти. Кількість голосів держави на зборах акціонерів не перевищуватиме 50 відсотків у нинішньому та 49 відсотків — у наступному році, а надалі — ще менше.

Андрій БОЄЧКО.
Львів.

Телеграфним рядком з Ужгорода

КОНСУЛ ПРИХАВ У СЕЛО

Місця нопмантного проживання кімців — місто Муначе, села Нове Село, Пашин відвідає віце-консул Генерального консульства ФРН у Києві Вольфганг Дьоне. Він пообіцяв допомогти навальникам та дошкільним закладам, яні відвідують кімцеві діти, літературою, технічними засобами навчання.

«УЖГОРОД-КОНТАКТ»

Під таною назвою почав діяти в обласному центрі незалежний регіональний радіоканал, Засновники — творчі колектив та місцеві Ради, обсяг — 12 годин кв тиждень.

ЕТНОГРАФІЯ В ПОШАНІ

У Закарпатському краєзнавчому музеї відбулося святокування ювілею видатного укрїнського вченого-фольклориста, автора «Етнографічних матеріалів з Угорської Русі» Володимира Гнатюка (1871—1926). Відбулася панакхда в замковій калліці музею.

ПОГОРІЛИ НА БЕНЗИНІ

Ужгородець В. Товт та житель села Ратівці Й. Вароді, заготовивши чималу кількість бензину марки А-93, вигідко продавали його громадянам Угорської республіки за спекулятивними цінами. Але погоріли як палком — їх затримала міліція.

Микола ГОРВАТ, власний кореспондент «Голосу України».

Ракурс

ДВОЄ НАД ПРІРВОЮ

Церква і сирітський будинок. Вони десятиліттями перебували немов десь на узбіччі бадьористого суспільного поступу. Та час змінився і лрийшов отець Семен у гості до третьокласника-безбачення. Прийшов з благодіянням, з дарунками. Та й сам зб'ягався — цінавістю дитячою, усмішками щирими, надією ка підостаюче майбуттє. Простягнув старий і малпй одке одкому руки через пріреу, не кимк утвореку. Чк ж здолають її?

Галина ВЛАДИМИРСЬКА.

Одеса.

Фото Олега ВЛАДИМИРСЬКОГО.

ПОР

Порядок розповідності з по-дні Міністрів У-березня 1991 «Про кошти на нопменсацийних ленню у зв'язі ням «реформи-цін» з метою фінансовими шкодування на-примствам, організаціям ви-з реформою ро-

І. Джерела
Фонду соціал-населення

1. Фонд соці-ту населення с-рахунок:

а) скорочення бюджету на ви-в цінах на про-рн (м'ясо, мол-нор);

б) додаткові запровадження щепних держави

*) Надалі —

ВІЛЬ ПРАВ

Завершив роб-чий з'їзд Спіль-раїн. Мирно с-нонференц-залі-ського громадс-го та культурно-і В. І. Лейна с-пронурорні, на-ні делегат-лявою метою-нятому стату-«об'єднання на-основі зусиль і-публічні у спри-правової держа-інтересів суспі-печенні законн-порядку, а так-відомчої роз'єд-тів і соціальних-прав та інтерес-

А. ЛІД

Футбол

Футболіст ЦО-про ких не гово-го чк кавпани і-столово накопич-доробон. От і в-рі хоч і мінімалі-все ж подолали-та — «Спартан-наза.

Ще один н-різний «Металу-рахунок у дома-«Арааратом», Але-ревагу запоромі-не вдалося. Ере-нішньому сезо-досить сніпно-очно, реалізував-Нарешті, «Чо-Одесі пріймав-«Спартан». Його-тивкі оглядачі, Москва, вважаю-лективом, яний-ти дорогу армії-до зопотих мед-мирка угода —

З ПЕРШОЇ

Дев'яносто сні-країн саіту впли-44-і вологонки М-разу проходила-гах Чехословач-Збірка СРСР бул-цілою групою го-інік, і дуже при-можем цього-став Віктор Рма-анховань н-спорту. Вік акі-райському Цекі-кої підготовки «

Д. НЕДАШКІВСЬКИЙ

Л. КРАВЧУК:

«КРАЇНА, НАРОД— ЩО ВАЖЛИВО»

Фотоінформація

МАЙБУТНЄ І МИНУЛЕ

ΦOTO TAPC

- Експрес-новини -

угоду про кордони між СРСР і Кінтасм. За словами радянського представника, в цю угоду не ввійшли складні питання, зокрема проблема островів на Амурі.

Ян повідомляє агентств Франс Пресс, голова латвійського уряду заявив, що його покоління не зможе створити ринкової структури економіки, і добитися незалежності від СРСР. Він вважає, що цієї мети досягнуть тільки наступні покоління. Головні мислі беруть участь в економічному семінарі, який проходить у США і, за його словами, це допомогло йому зрозуміти, що Латвія дала до ринкової економіки.

Як мені уявляється, у цьому є дуже багато особистого, тому що Ельцин був членом команди Горбачова. Потім його вигнали. Природно, виникли неприязні і бажання довести, що він може добитися більшого. Це бажання утвердитися і змусити його прагнути забігати вперед.

Рік тому у французькому місті Нант було вирішено: VI Європейський форум студентів у Європі. Ідея була проста: в одному з міст Радянського Союзу. Довід провезення таку зустріч відбулася в місті Радянського Союзу. Довід провезення таку зустріч відбулася в місті Радянського Союзу. Довід провезення таку зустріч відбулася в місті Радянського Союзу.

Неможливо підиреслювати такі рачі:
хто старший, у кого більше влади. Воини
повинні сісти за стіл як рівні і діяти
згоди. Іншого виходу я не бачу.

-3 перших рук

Просимо уваги
Attention, please!

У програмі зустріч відбулася в конференц-залі залу преси О. Неважирова, який у той час був журналістом, який працював у редакції «Свободи». Він у той час був журналістом, який працював у редакції «Свободи». Він у той час був журналістом, який працював у редакції «Свободи».

«Крісча сайєнс моанітор» (США).

Також між іншими питаннями було обговорено ідею створення європейського молодіжного інформаційного агентства. Є надія, що через два роки, в період активної інтеграції України в Європу, Київ зможе претендувати на місце проведення VIII Європейського форуму — початок уже є!

Тарас ПЕТРІВ,
спеціальний кореспон-
дент «Голосу України».
Лейпциг — Київ.

Еврика!

і хоча транспортування твердих матеріалів або інших важких потребувало значно складніших трубопроводів конструкції, більшість означених переваг залишається.

Розробляється денільна система такого виду транспорту, де переміщення вантажів здійснюється з допомогою води або повітря. Завдяки використанню спеціальних контейнерів моніторингу, налагодити постачання сировини, товарів різним підприємствам, магазинам тощо. Головною метою — створення мережі тру-

КОМП'ЮТЕР ЗАЛИШО ШУМ
Докладники з лабораторії екології та здоров'я людини Терпіння університету Пайркс розробили систему активного шумозаглушення шумів автомобілів, літаків, вентиляційних установок.

У сучасних системах виносують мікрофони для прийому шумового сигналу, який потім аналізується комп'ютером, який аналізує сигнали і генерує таний сигнал, але у противагу цьому, нові системи працюють у фазі, який протидіє шуму, за допомогою спеціальним чином розташованих репродукторів. Електронні заглушувачі для автомобілів будуть, напевно, першими з масового масштабу застосування у майбутньому ніякого не.

УЕЛЕКАМЕРА В ОДНОВИДОВИДНОМ МИКРОСХЕМИ

Під час серійного виробництва ва-зартість мікрохвильових становитиме лише \$100 за одиницю, а не \$1000, як у перших екземплярах. Нова розробка збереже практично застосування відеосистемах промислових робіт, засобам моніторингу, а також у дешевих побутових відеонамерах.

ИНАХОДЬТЕ ВЕЛОС

ЛЕГКІ КРИЛА

[Зізнання. Початок на 1-й стор.]

У міланському аеропорту гостей із Союзу зустріли доброзичливі господарі. На пресконференції, яку влаштували журналістам представники «Аерофлоту» і місцевої авіакомпанії, йшлося про розширення ліній зв'язу між Італією та Україною. Цього сприйняли і вібранти правого авіарексу Київ — Мілан. До речі, поки журналісти з'ясували у невимушеній обстанов-

ці подробиці економічних відносин між сторонами, на борт аіапайнера піднялися пасажирів на зворотний шлях. Це — італійські туристи. Слушно зауважити, що пасажирів, які завернулися і мають намір повернутися до представництва Аерофлоту за рублем, матимуть сидіння на вершину шкентіа. Отож, літайте пайнерами об'єднання «Аіаіаіііі Україна»!

Леонід САМОЙЛЕНКО.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

•

ПЕРШОЧЕРГ в О.М.У роздержавленні в максимальній короті строки підлягають буваніцтво та виробництво буванічних матеріалів, автомобільний транспорт, сфера обслуговування, громадське харчування, торгівля, харчова промисловість, постачальницько-збутові організації. Підприємства можуть передаватися в оренду з наступним викупом колективами. Щодо торгівлі — приватизації підлягають магазини, оптові бази, приміщення торговельно-транспортних підприємств. На кінець 1991 року в державній власності передаватися залишити лише незначну частину

У процесі роздержавлення необхідно передати чи продати майна передусім трудовим колективам, а також пенсіонерам. Це потрібно, щоб зберегти на деякий період існуючу спеціалізацію підприємств.

Органами роздержавлення мають стати постійні Комісії з питань роздержавлення та приватизації власності, яка, на жаль, ще не створена на Верховно Радю, та відділи, комісії в областях, які разом з місцевими Радами повинні опублікувати списки підприємств та об'єктів, що підлягають роздержавленню.

Державний фонд майна України разом з іншими органами управління Радами, підприємствами та організаціями робить інвентаризацію та оцінку державного майна; визначає ті його частини, що залишаться в власності Української держави, у власності обласного рządu та місцевих Рад; здійснює продаж державного майна, надає практичну допомогу колективам та громадянам у роздержавленні власності; затіє перед урядом і комісією Верховної Ради про результати роздержавлення. А комісія контролює, щоб не було зловживань.

У першу чергу акції підприємств мають одержати їхні працівники. Але деякі підприємства мають такий розмір основних фондів, що працівники не зможуть їх акціонувати. Якщо ж підприємство велике, а працівників — чотири-п'ять тисяч, карбованців на працівника, тож слід дозволити збирати це і членам сімей тих, хто працює на підприємстві. Тоді людей, зацікавлених в ефективності роботи підприємства, з'явиться ще більше. Якщо ж в і цьому разі колектив не матиме контрольного пакету акцій, слід дозволити витратити на його придбання кошти підприємства. А решту вартості основних фондів цієї категорії підприємств дозволити акціонувати тим, хто не працює у виробничій сфері, а також проводити аукціонні засади іншою формою юридичним і фізичним особам за конвертованою валюту.

З усього Союзу

На засіданні уряду Естонії прийнято у другому читанні проект закону про конкуренцію.

Закон покликаний стимулювати конкуренцію в естонській економіці в протистоянні монополістичним тенденціям у республіканському господарстві. В законі прокрито визначено поняття «несправедливої конкуренції», під якою мається на увазі дезорієнтація покупця за допомогою реклами, неправдиві дані про походження і якість товарів, неправильне використання товарної марки тощо.

Для впровадження «ного закону буде створено Департамент конкуренції.

Володимир ПИЛИПЧУК

РОЗДЕРЖАВЛЕННЯ ВЛАСНОСТІ

Ринкові студії

торгівельної мережі по продажу товарів першої необхідності.

Фонди великих торговельних підприємств можуть зберігати у комунальній власності з передачею торговельних площ в оренду, з чим промисловим підприємствам, кооперативам, іншою формою.

Ця робота повинна здійснюватися після затвердження Верховною Радою України механізму створення нових та різних можливостей для кожного разом з процесом перебудови системи і структури заощаження населення, змінами у фінансово-бюджетній і кредитній системі, формуванням ринку цінних паперів, пенсним відокремленням капіталу з-за кордону.

В ЦЬОМУ на Україні роздержавленню підлягають до 5-7 тисяч підприємств промисловості і близько 150 тисяч — торгівлі. Власність, що підлягає роздержавленню, становить у загальному приблизно 65 відсотків, зокрема, в промисловості — до 60 відсотків, — до 70, у буваніцтві — до 80, на транспорті та у зв'язку — до 15, у громадському харчуванні — до 85, у комунальному господарстві — 30-40 відсотків.

(Продовження Початок у №№ 67, 68, 91).

Ця комісія має розробити та опублікувати положення про інвентаризацію державного майна, що підлягає роздержавленню. Одночасно з цим трудові колективи матимуть можливість викупити частину державного майна, що підлягає роздержавленню і подати їх на розгляд комісії з роздержавлення та органів місцевого самоврядування. Трудовим колективам, які виявляли ініціативу, слід надавати пріоритет. Комісія повинна здійснювати контроль за раціональним та ефективним використанням державного майна, за його господарським збереженням і надбавкам.

Така комісія необхідна тому, що її завдання — продавати майно. А якщо ми покладаємо цей обов'язок на якісь інші органи, що паразитують нині на державній власності, то вони ніколи не продають того майна, бо цим будуть знижувати основу їх благополуччя.

Державний фонд майна також утворюється Верховною Радою за поданням уряду і йому ж підпорядковується. Робота державного фонду контролюється Комісією з питань роздержавлення та приватизації. Фонд веде облік всього державного майна, алмазного, валютного, і золотого запасів, державних земельної й лісової фондів, державних рошків та терміальних ресурсів, зовнішніх та внутрішніх боргів, коштів, що будуть надходити від роздержавлення власності.

Н АСТУПНЕ питання — методичні положення щодо роздержавлення. Виходячи з принципу соціальної справедливості, кожен житель України має право на п'ять тисяч карбованців виробничих фондів. Що заохоче придбати їх на більшу суму, то зрозуміло, що не на півтисяч умових, а на аукціон, за годину відповідно до своїх можливостей, подавши при цьому декларацію про доходи. Основна винятки основні фонди за гроші, що перебувають нині на рахунках Обласбанку, не можна (до того ж купівельна спроможність різних верств населення є різною), пропонується роздержавлення у два етапи. Перший — передачі частини основних фондів підприємств, підприємств, підприємств — через аукціон. На півтисяч умових ми повинні продавати не тільки тому, хто немає можливості викупити, а ще й через те, що існує внутрішній державний фонд — 100-150 мільярдів карбованців. Роздержавлення на безплатній основі — один із засобів його погашення. Ток для такого безплатного роздержавлення має виділятися 70 відсотків вартості виробничих фондів, а решта продається на аукціонних засадах.

Безоплатний варіант — це цю кожному громадянину України надається сертифікат на право придбання акцій на чотири-п'ять тисяч карбованців.

К ОЛИ буде роздержавлено більше половини виробничих фондів, слід одразу «відпустити» ціни на всі товари і заробітну плату в господарчих сферах і внаслідок одностороннього падіння ціни на товари ціни будуть незначним, а в відносно короткий термін, після якого вирівняються попит і пропозиція, зменшиться падіння ціни до рівня, який існує в наступним поліпшенням добробуту. Регулюючи ціни, ми емісую гроші, можемо забезпечити їх стійкість та ефективність економіки.

Одночасність цих заходів зумовлюється такими обставинами: якщо роздержавлення в СРСР не сити 50 відсотків, на Україну ринуть інфляційні гроші і без валютної заміни грошей ринку і добробуту населення буде неможливо. Якщо роздержавлення зупиниться, але товари ринку СРСР не стабілізується, знову на Україну плас мас інфляційних грошей з-за її меж, і ситуація з нестабільністю і зниженням рівня життя повториться.

Отже, врятувати ситуацію на Україні зможуть масова швидка приватизація, акціонування власності із виробничих підприємств, створення однієї та інститутів регулювання Ті обігу. Забезпечуючи умови мають бути впроваджені власної податкової, бюджетної, кредитної, грошової, фінансової, банківської, зовнішньоекономічної, пенсійної й інститутів їх реалізації.

БІРЖА ГОТУЄТЬСЯ ДО ТОРГІВ

Офіційних прав громадянства забула Чернівецька універсальна біржа. Під заохочення стала велика підприємств, підприємств, фірм і асоціацій Буковини, які створили статутний фонд а суми близько двох мільйонів карбованців.

На збірці коштів придано електронну апаратуру, службові приміщення, обладнання і транспортні засоби. На початку червня почнуться перші торги. Новий структурний підрозділ ринкової економіки купуватиме, реалізуватиме техніку, машини, устаткування, інші засоби виробництва, продовольчі і промислові товари, а також цінні папери.

Володимир ШЕЛХ, (Ужгород).

ЕКСПЕРИМЕНТ НЕ ВДАВСЯ

Викладач Дніпропетровського радіоплазубового технікуму Геннадій Новиков недавно став знаменитим. Геннадій щов не експеримент, вирішивши місяць прожити на 93 карбованці плюс 60 карбованців компенсації — те що становить офіційно приватний приватний мінімум. Експеримент не вдав. 25 квітня Г. Новиков змушений був вийти з останній карбованець.

За час експерименту Геннадій заплатив за квартиру близько 12 карбованців, придбав кілька книг — близько 7 карбованців, запис писень улюбленої групи на власну касету обійшовся більш як у 8 карбованців, ще 3 карбованці потратив на буття кави товаришу до дня народження. Ось практично і всі «великі» витрати. Решта грошей пішла на харчування. А останній півтора тижня у Г. Новикова були дуже напруженими, лежачи консультував, прийом дипломних проектів; так що на роботі доводилося затримуватися допізна. Може, ще й на краше — забував про їжу.

Фото Анастасія КРАСНОЖОНА, (Ужгород).

На зйомку: сім'я Новикових — Олена, Дашенька і Геннадій.

Відповідно до рішення уряду Грузії, нові роздрічні ціни на деякі продукти харчування в республіці встановлюються на рівні вичому, ніж передбачено ціною в формою союзного керівництва.

Наприклад, один кілограм яловичини коштує 12 карбованців, ковбаси — 11-16 карбованців, вершкового масла — 12 карбованців, один літр молока — 95 копійок. На 80 відсотків підвищено ціну на курку.

За матеріалами агентства «Постфрут».

мусимо широкі
йти до реалізації програми української мови. «Слово» розлого економік
Я ж зарз
зновини її нап-

відтворення інформації, архівів, бібліотечна діяльність, традиції, промислів, видання творів, діяльності історії, його культури, традиційними сучасними (сім'я, сади, садівництво, технічне навчання, підвищення

НИ

ісськове навчання, судочинство, (такі інші); інформаційно-проектно-консультативна діяльність, викладацька література, зв'язування, довідково-бібліографічне, телефонне, аерофлот, транспорт, господарська діяльність підприємств, товариств, спільні підприємства банків (тощо); фінансові (фінанси, селя, префектура, меценатство)

(обмін школярами, сімейні заходи — скарби, спільні товариства, в Міжнародній українській конференції підручниками українців (тощо)).
і є ті основні, гадаю, по-товуватись у ініціатива «Просвіта» має намір себе відповідати праву національного відношення.
на склади жук-екає серйозна і

И?

ажах вкданія (мексиканського, англійського, українського). Лише українська. Ніби той одити у Вологді.
імо, в січк
ишло сто ро-
родження від-
ського поета,
лі літературі.
Ця дата як-
історичним з-
ія Іллі Ерек-
належить, про-
ського радян-
ника розпові-
а виставка йо-
про П. Тичин-
адни не було.
і такі тради-
жуватись?»
ПЕВЧЕНКО,
вчитель.

області.

Донецькому обласному відділенню Товариства української мови імені Т. Г. Шевченка «Просвіта» минуло два роки. Багато це чи мало? У наш бурхливий і неоднозначний час, коли різні партії, асоціації, друковані видання з'являються і зникають, як от метелики-одноденки, такий період назвати дитячим віком якось зник не повертеться. Два роки діяльності — то вже вік, що зобов'язує організаторів і керівників донецької «Просвіти» не лише до слова-розмови, але й до дії.

Ми запросили до розмови співголова Донецького відділення Товариства української мови імені Т. Г. Шевченка «Просвіта» Володимира БІЛЕЦЬКОГО, який стояв біля джерел вивчення цієї громадської організації в шахтарському краї.

— Пригадаймо установчі збори вашого товариства, що проходили в Донецькому держуніверситеті. Тоді ще не були створені ні Рух, ні нові політичні партії, ні страйкомі, про які сьогодні так багато говорять і пишуть. По суті, Товариство української мови стало першим проліном на промерзломому від багаторічного застою духовного ґрунту Донбасу. І саме йому судилося відчувати на собі і витримати завзяті напади місцевих захисників старої системи. Рішення повноважних установчих зборів шевченківців не визнавалися «уторі», звідти організували і проводили свої «інтернаціональні» конференції. Навіть слово «українське» намагалися вилучити з назви Товариства.

— Та, то був тяжкий і водночас щасливий період нашого становлення. І сьогодні ми горді з того, що маємо і свою назву, і своє обличчя, на відміну від організацій-тмчасових, часто-густо штучно створених силами світу цього. Для прикладу досить згадати Товариство тверезості або ж дідків місцевих апаратників — Общество родного языка. Де вони тепер? Ген, ген... А ми, попри все, є! І доповнює існування необхідність відродження культури, історії, мови нашого народу, — будемо! Бо наша організація має міцну основу. То тисячі і тисячі свідомих українців, представників інших національностей, які займають сьогодні активну громадську позицію.

— Де найміцніші позиції «Просвіти» в області?

— Найбільш міцні осередки створені в містах Донецьку, Маріуполі, Горлівці... В селах — гірше. І хоч там частіше почути українську мову, ніж на міських вулицях, інертності, байдужості до цієї святої справи більше.

Маємо багато прихильників в українському ліцеї, що створений при Донецькому університеті, на шахті імені Засядька в обласному центрі, в академічних інститутах... Скільки зараз нас — сказати не можу. Бо відбувається перерестрація членів Товариства, кожне отримує поведінку, єдиного зразка. Але те, що ряди прихильників української мови зростають — не викликає сумніву.

— Нам усім закарбувалася в пам'яті фраза, яку не обдумано кинув на зустрічі з М. С. Горбачовим у Донецьку один шахтар. Мовляв, якщо буде більше ковальів, тоді всі «забалакаємо» українською мовою. Але новобасте все менше й менше...

— Знаєте, не все можна зводити до мови. Зрештою, будемо мати свою суверенну державу — швидко всі заговорять українською мовою. І не треба кепкувати з шахтарів, які згадують про кобасу. Ми її любимо не менше за них.

Але не треба сподіватися, що ось спочатку підніме село, позбудемося економіч-

них труднощів, в тоді вже візьмемося за мову, за культуру. То ілюзія. Треба «витагувати» все водночас. Бо те, що твориться в людських душах, аж кияк не менш значуще, ніж те, що діється в полі чи на заводі.

І ще раз повторюю — маємо передусім дбати про той полігон, з якого починається Українська держава. Буде така держава — справжня, а не ілюзорна — буде мова, буде кобаса і все інше.

— І все ж таки, як нам видається, центр ваги всієї просвітнянської роботи треба

— Зрушення на ліпше є. І навіть у свідомості обивателя. З'явився об'єктивні оцінки з приводу тих чи інших суспільних тенденцій і явищ. І це, я вважаю, добрий ірон до демократизації.

Якщо раніше — два-три роки тому — я нерідко чув, звісно, на побутовому рівні, різні безцеремонні, грубі намішні кадри, хто пробував розмовляти рідною мовою, ледь не кожного дня, то останнім часом з подібним майже не стикаюся. Та, протягом останнього кварталу моя українська — а я скрізь нею користуюся — лише один раз викликала грубий і цинічний випад якогось нічменя.

Так, я можу розмовляти українською мовою і ніхто на це роздратовано не реагує. Принаймні вголос. Я розумію, що це звучить як дзвінок Тернополя, Львова і навіть Києва, але не забувайте, що ми живемо в Донецьку.

— Брилу національного нігілізму, яку ми розуміємо

тизму першого періоду, ейфорії від перших перемог, колк, хочете. Не всі сьогодні готові до практичної тривалої роботи, яка забирає і час, і енергію, і дозвілля, і здоров'я, але яка так необхідна майбутньому України.

Нам не завжди вдається провести засідання лекційно-дискусійного клубу Товариства в Донецьку. Річ у тому, що організовані просвітнями два роки тому щотижневі засідання намагаються активно використовувати як свої політклуби Українська республіканська партія і навіть група «Демократичний рух». При цьому деякі їх лідери не лише намагаються вчити нас «як жити», а й зумисне дезінформують про засідання про можливість і дії правління Товариства, чим створюють неробочу, нервозну обстановку. Схоже, що нас хочуть пересварити між собою, паралізувати нашу систематичну просвітнянську діяльність серед широких мас.

— Але ж кажуть: гість господарю не розпорядник.

ЩО МОЖЕ «ПРОСВІТА»

переносити в трудові колективи — мітингові емоції все менше і менше розбурхують людські душі. Схоже, що ми втомилися від мітингів, як і від безконечних черг за кожною дрібницею.

— То правда, мітингова хвиля спадає. Але у нас, на Донбасі, треба створювати імідж української мови. Отже, людина, яка нею користується, яка нею гордиться, й іншим намагається прищепити пошану до неї, має бути на дві-три голови вищою від оточуючих. І за інтелектом, і за культурою, і за моральними принципами. Тільки в такому разі вона зможе завоювати авторитет серед доморожених нігілістів.

Я, мабуть, не відкину нічого нового, коли скажу: успіх нашої подальшої роботи буде залежати від популярності українського парламенту в робітничому середовищі, від того, як скоро донецький робітник буде повертатися обличчям до Києва. Ось тоді наша діяльність у трудових колективах буде мати куди вищий коефіцієнт корисної дії.

— А що найбільше гальмує роботу Товариства: національний нігілізм самих українців, настрої певної частини російського населення чи нетерпимість до всіх з боку деяких впливових політичних сил?

— Стикаємося з усім. Та, мабуть, найбільше з агресивною нетерпимістю до всього українського з боку місцевого обивателя.

— Невже отой брудний потік побутового шовінізму, про який ронами ми волині не згадувати, не обмілів останнім часом?

й бачимо, водночас не розбітти. Не рік і не два буде протікати процес національного відродження на Донбасі. І тут Товариству української мови, певне, слід орієнтуватися на велику багатопланову роботу.

— Отож ми і плакуємо створити професійальні і напівапрофесійальні структури — фірми, фірми, підприємства. З'явилася у нас уже і перша ластівка — фірма «Відродження».

— З чого вона починає свою діяльність?

— З видання книжки донецького краєзнавця П. Лавріва «Історія південно-східної України», створення відеотеки із сучасних українських фільмів, відеостудії культурологічних стрічок та юридичної консультації. Думаємо зайнятися і виробництвом товарів народного споживання.

— Якось у нас не заведено виносити сміття з власної хати. Та все ж... Певне, донецькі «Просвіти» мве не лише здобутки, але й втрив. Виставче, мвбуть, проблем.

— Проблема не бракує. А щодо сміття... Наша хата завжди повинна бути підметеною, частою. Тому — відверто про найбільше. Сьогодні в тому вірі подій, коли вирішується доля України, народу, нації, кожного з нас, на жаль, активність, ініціатива багатьох членів Товариства незадовільна. Спостерігається якась розгубленість перед діями консерваторів, неповоротність, а в деякого — очікування команди «згорни». Ніяк не можемо позбутися ромак-

— Та в тім то річ, що проводимо ці засідання в орендованих приміщеннях, бо просвітняні досі не мають власного даху над головою.

— А що, справді в Донецьку так сутужно з приміщеннями? Он у Тернополі, Рівно, Херкові знайшли, а тут не можуть. Невже вми так нічого й не пропонували «батьки міст»?

— Пропонували. Але що?

Найперше — будинок, де раніше містилася синагога. Звісно, що ми відмовилися від нього на користь єврейського культурологічного товариства «Алеф». Зараз нам виписали ордер на вселення в приміщення, яке має збільшити невелика будівельна організація. Але вона не може цього зробити тільки тому, що не зданий будинок, куди будівельники мають переселитися.

— Що це за приміщення, яке запропонували донецькій «Просвіті»? Воно потребує ремонту?

— І немало. А в нас коштів для цього немає. Це напівпідвал. Ми розуміємо по-людськи його іншіх господарів — не підуть же вони ка вулицю. Але навіть той напівпідвал ми не можемо орендувати, бо де брати гроші. Товариство не може конкурувати з різними кооперативами, які нерідко роблять гроші буквально з нічого.

Але ж наша «Просвіта» дбає про те, щоб виконувалась державні закони, зокрема «Закон про мови в УРСР». Отже, вона повинна фінансуватися з коштів державного бюджету.

— Хоча б чистково...
— Хоча б та. Якесь дотація з державних фондів, що призначені для розвитку української національної культури, українського духовного відродження, повинна бути.

— А як, до речі, реалізується на практиці згаданий Закон про мови на терені Донецької області?

— Не можна сказати, що нічого не робиться. Життя не стоїть на місці. Тепер можна почути оголошення на вокзалах українською мовою, з'являються нові вивіски, написані українською. Але, люди добрі, не у вивісках справа, а в підвалинах цього всього діла, в державних інститутах. На декларативному рівні нерідко можна почути: «звернути увагу», «необхідно» і т. п., але практично робота буксує. Загляньте у будь-яку так звану українську школу і почуєте, що там діти всуціль спливаються між собою російською. Як і вчителі.

Лише три відсотки учнів нашої області вчать в школах з українською мовою навчання. Ось переді мною лежить лист з обласного управління народної освіти. З нього видно, що протягом десяти років ці три відсотки зростають до семі. Але і це лише каміри, так би мовити, в ідеалі.

До речі, якщо наша загальноосвітня школа буде українізуватися такими темпами, то лише через... 220 років всі діти українців, які проживають у нашій області, зможуть навчатися рідною мовою.

— Які найближчі плани Товариства?

— Влітку відбудеться у нас свято козацької слави на Гострій могилі. Завершуємо розробляти концепцію національного молодіжного культурного центру в Донецьку.

Товариство «Просвіта» — організація, яка втілює в життя Декларацію про суверенітет України, Закон про мови в Українській РСР, ухвалені урядом програми по відродженню української національної культури. Тому саме від державних формувань ми і чекаємо більш дієвої допомоги. Треба, врешті-решт, усім зрозуміти, що наше Товариство — це організація, куди увійшли люди за велінням серця, патріоти свого народу, інтернаціоналісти — не в спотвореному значенні цього слова, — готові віддати себе святей справі державного, зокрема, культурного будівництва нової України. Українці не в системі старого Союзу, а в співдружності вільних, незалежних держав. Така наша позиція.

— Тож значно довгих щасливих літ донецькій «Просвіті»! І плідної роботи.

Розмову вели
Юрій ДОЦЕНКО,
Володимир
КРАСНОДЕМСЬКИЙ,
спеціальні кореспонденти
«Голосу України».

Сидір

Мово рід
Хто вас з
Той у гру
Тільки ка
Як ту мо
Котрою у
Нас всіх
Ненька м
Як ту мо
Так зва
Ми до б
Ще дити
У тій мо
В ній каз

Наперед
Йшов я до
лення, що
вільних
був кевел
листки
мовою. На
ся серед
ською. П
кількість,
що зможу
та близьк
раїни лист
державних
заплативш
придбавс
своїм
листівах
бою орфо

«Г

Шановні
Не мені,
медицином
України. То
деяких укр

Журнал

1991, стор

«Неспок
справах,
вів...» —
кого «нен
те Анжел
мекі на ву
куди втш
калькуєть
потешнее»

«Літера

2. '91, сто

«Але чи
чим? Чи
киченому
Хутором

— у щ
казан? Кр
«втаємнич
«таємнич
не вживав

«Молод

91, стор.

«...до
осіб» —
«...а нато
ження із
важка е

скандаль
мість». «
видим...»
сільське
«нм». М
очевидни
мудрості
звичайно
Мало б
«...вдалос
них поми

Від редакції: Публікуючи ці своєрідні «нотатки на полях», зробили українським письменником з Мюнхена, що має ізраїльське громадянство, ми ж ніяк не хотіли тикати пальцем на помилки своїх колег, повчати їх, як обходити ся зі Словом, бо самі, на жаль, нерідко «грішимо по добним». І все ж тани, чому б нам не прислухатися до по рад... коли вони слухні?

[illegible]

ЖЕ-НЕВА, ЦЕНТР... ЗАЯВЛЯЮ

«Я до ООН діяду!» Скільки разів доводилося чути цю фразу од численних, зморених ходінням «по муках», наших скаржників.

З одних уст це звучало, як остання психологічна «граната для бюрократа», з інших — як ще одна соломинка надії домогтися справедливості. Хоч насправді мало хто з них з'яв, як до тієї ООН дійти, принаймні листи відслати.

Запеклий бюрократ і собі не відмовляв
нущнути кабриджного відвідувача тією ж

[illegible]

Навіть той, хто хоч недов-
мив відношення до розду-
ду скарг наших громадян,
яке уявити, яку нощу вля-
нає себе і Україну, і ООН...
... потім, навіть лавина
тів і документів, це, як
увалося, не найстрашні-
Так вважало наші сьогодні-
шній співрозмовник, пер-
ший секретар відділу міжна-
рочних організацій Міністер-
ства закордонних справ
Олександр КУПЧЕН-
КО.

— Розпочну з того, що
пис країни під будь-яким
народним документом,
її передбачає захист прав
інш, мало вартій, якщо
і цього документа не знає
народ, у нашому випадку
ромадяни України. Ваша
ета першою може поспри-
пінформованості людей
ьому.

гідно з Факультативним
токолом країни, які під-
ують його або приєдную-
а до нього, визнають
петецію Комітету а прав
нини розглядати особисті
риг своїх громадян.

До комітету входять 18 пертів, яких періодично рають представники дер- — учасниць Пакту.

Через три місяці після цієї генеральному секретарю ООН нашого документа приєднання до Протоколу набуває чинності для нашої РР.

— Отже, Олександр Миловичу, Україна тільки тепер буде зобов'язана повідомити на скарги П'єрріні, які надійдуть до ООН. Одіти, що деякі намагаються наших співвітчизників кинути справедливості на народному рівні були надійні?

Організацією Об'єднаних Націй: «Хоч я ООН пишу!»). Бо йому часто всі міжкарткові організації, разом узяті, підмінюють небуль-столоначальник.

І хоч підписи і СРСР, і УРСР стоять під Міжнародними пактами про громадянські і політичні права та про соціальні, економічні і культурні права, а Україна неодноразово обиралася до Комісії ООН з прав людини, офіційні наші органи могли відповісти на запитання Організації Об'єднаних Націй стосовно особистих снаг громадян, а могли і не відповідати.

проблем, які
лкстах на-
Організації

— Даруйте, але є випи ки, моли людина ле може ма написати листа чи й відіслати. Особисто мені однокорозов доводилося стрітатися з анпаднями, ли такої скарги не може с слати з иолонї засуджен і це за злого роблять бат чин друзі.

— Якщо людина, про
якої порушено, не має зго
ди зробити це власноруч
то, як виняток, допускаєть
звернення уповноваже
особи.

— Якщо людина алаж
що її засуджено лезаюч
— це справді дуже важли
однак, погодьтеся, трап
тися і скарги вже дуже др
ні, як ми кажемо, аочен
«шкундний»...

[illegible]

— Отже, я, наприклад, мешкаю в тому самому місті, про яке йдеться в статті, і вчора забутого села здолався доїхати. Написав вітання й інстанції, написав листа-скаргу до ООН, до відповідні документи. Запевнив, що не залишилося внаслідок війни нічого, що могло б мати конкретну адресу. А я живу в місті, де й досі є багато людей, які пам'ятають, як це було.

— Наскільки мені відомо, точної адреси ООН чи її місцевих органів не знають ні гато громадяни, ні тільки жінки цієї країни. В принципі, це має достатньо написати конверті: «Організація О

еднакми Нації, генеральні секретарів ООН», лист, як правило, доходив Центр ООН з прав людини і органом Секретаріату. Проте точніше буде на адресу: Женева, Швейцарія, Центр ООН, прав людини. Звичайно, краще, якщо це писати англійською чи французькою мовами.

— Як я зрозумів, отримавши скарги, ви запитали з приватних осіб, чи хотіли вони подати на них Комітет з прав людини однією ка реанування до держав, на які й надіслали ці скарги. Дарують Олександр Михайловичу, чи не простежується тут суцільна паралель з добре відомою нам системою, якою скарга на райком вкичом сганом направляється до розгляду до цього ж самого райкому?

— Те, що комітет зв'язується до якоїсь держави для пояснення з приватної чи ікшої скарги, ще означає, що комітет на сто відсотків покладає тільки на її відповідь. Просто одне з джерел інформації, а комітет має їх кілька, наприклад, свідчення урядових організацій, результати власних досліджень, провідання преси тощо.

Не треба забувати, що
ке звернення комітету
держави — це загально-
знана норма міжнародної
етикету.

— З'являю, скільки ск
хлине до ООН, а відтв
відповідної служби на
республіки, становлення я
ще попередю. Не захли
тьс?

— Ви торкаєтесь уже тання про механізм імплементації — впровадження Факультативного протоколу нас на Україні.

Але справа не тільки і
стілків в кількості листів.
Тим паче, як мені відомо,
Україна серед держав — член
ООН зовсім не членин
особистих скарг громадян.
країни, звідки їх до між-
родних органів надходять
багато більше. Головна
слабкість в іншому —
створенні чіткого юридич-
ного механізму викона-
вчого Факультативного
процесу.

По-перше, потрібен комплекс заходів, мета якихих роз'яснення людям прав форм і підстав звернення до ООН. По-друге, вважаю, спеціальний підрозділ з об'єднаних скарг громадян має бути у системі владних органів законодавчої влади УРСР. МЗС — виконавчий орган, який не можемо зобов'язати навіть районну Раду чи міськвиконком давати пояснення, а тільки по суті скарг. А то ж це час України як держави, яка відпечеркує юридично безпозана надавати інформацію Комітету з прав людини.

Далі У міністерствах і
домствах, місцевих викон-
чих органах слід передба-
ти посадових осіб, в обов-
язку яких входить ви-
явлення якихось осіб, що
ні яких виходів би розг-
лядали по суті та складені
відповідей на них без зов-
нішньої. Адже Факультатив-
ним протоколом для розг-
лядки державам встановле-
но жорсткі строки — 6 міся-
ців, і на дні пізніше, інакше
їм не має підстав вважа-
ти, що держава не виконує сво-
ї міжнародно-правових зоб-
ов'язань.

А наше міністерство, мені здається, має виконувати в цьому процесі координуючі, консультативні функції експертної фігури.

і звичайно ж, потрібний контроль за цією роботою. Тому, можливо, в рамках Н

місії Верховної Ради з пр
людник доцільно мати, с
жімо так, комісара чи
спектора з особистих ска
громадян про порушен
прав людини.

Одне слово, потрібен
йовий механізм реаліза
ще одного безсумнівно ва
тивного міжнародно-правово
айта

Вів розмову
Анатолія БЕНЬ,
спеціальний кореспондент
з прав юдинні «Голосу
«України».

ВЕЛИКИЙ
РЕЗОНАНС НА
47-й СЕСІ
КОМПІСІ ООН
З ПРАВ ЛЮДИНИ
МАЛА ЗАЯВА
ГОЛОВИ
ВЕРХОВНОЇ
РАДИ УРСР
Л. КРАВЧУКА
ПРО
ПРЕДНАННЯ
УКРАЇНИ ДО
ФАКУЛЬТА-
ТИВНОГО
ПРОТОКОЛУ ДО
ПАКТУ ПРО
ГРОМАДЯНСЬКІ
І ПОЛІТИЧНІ
ПРАВА, А ТАКОЖ
ПРО НАМІР
РЕСПУБЛІКИ
СТАТИ
БЕЗПОСЕ-
РЕДНІМ
УЧАСНИКОМ
ЗАГЛЯНОВ-
РОПЕЙСЬКОГО
ПРОЦЕСУ.

УКРАЇНА, ЯК
ЧЛЕН ООН,
ПРЕДНАДАЛАСЯ
ДО ЦЬОГО
ПРОТОКОЛУ
РАНІШЕ ВІД
СРСР І СТАЛА
ДРУГОЮ ПІСЛЯ
УГОЩИНИ
СХІДНОЄВРО-
ПЕЙСЬКОЮ
КРАЇНОЮ,
ГРОМАДЯНИН
ЯКОЇ
ОТРИМАЛИ
МОЖЛИВІСТЬ
В УСТАНОВЛЕ-
НОМУ
ПОРЯДКУ
ЗВЕРТАТИСЯ
ДО ООН
З ОСОБИСТИМИ
СКАРГАМИ.

ОСТАННІЙ часом про українську діаспору на Заході написано і сказано багато. Ми вже недовго обізнані з досягненнями і проблемами наших земляків, що живуть у США, Канаді, Австралії та Європі. Проте більш-менш докладна інформація про українців, які колись виїхали до Південної Америки, тільки тепер починає надходити до республіки, викликаючи велике зацікавлення в українській громадськості. Ось чому «Голос України» не міг залишити поза увагою прилад дослідження

громади іванецького — людини, яка два десятиліття очолювала Українську національну репрезентацию в Аргентині, тобто установу, що об'єднує всіх українців у цій латиноамериканській країні. І хоча останні 10 років ми гість живе в Канаді, ми на пориває зв'язки з Південною Америкою й досі є головою аргентинської Фундації імені Т. Шевченка. Пропонуємо увазі читачів інтерв'ю, яке дає Василь ІВАНИЦЬКИЙ кореспонденту нашої газети.

— В Аргентині сьогодні нараховується майже 200 тисяч нащадків українських поселенців, перші з яких прибули до цієї країни у 1897 році. Загалом еміграція до Аргентини відбувалась у три етапи: до першої світової війни, між двома світовими війнами та після 1945 року. Більше всього людей Україну приїхало між 1923 і 1939 роками. Українці в Аргентині мають відносно організовану громадсько-національну життя. Там існують церкви, різноманітні установи, клуби, кооперативи, а також мистецькі колективи. Відірвана від оточеного краю, українська громада намагалися не забувати своє національне коріння. На збори неколико 1971 року в Буенос-Айреспі побував пам'ятник Тарасові Шевченку. Пам'ятник піднято по ініціативі Кобзаря на площі країни — у містечку Обера та Апостолів. Крім того, пам'ятник Т. Шевченку збережено в місті Енкарсіоні, у Парагваї. А з грудня 1989 року за мостом безпосередньої участі в лаві зазначити спорудження пам'ятника Кобзарю в місті Прудентополіс, яке є центром українського поселення в сусідній Бразилії. До речі, автором монументу в Буенос-Айреспі та Прудентополіс був всевітньо відомий скульптор українського походження Лев Молодожанін з Вікніпєга (Какада).

— Цього року святкується 100-ліття поселення українців у Канаді. Але не всім відомо, що і до Бразилії перші емігранти з України прибули 100 років тому. Не жаль б їм докладніше розповісти про життя наших земляків на бразильській землі?

— На жаль, українська громада в Південній Америці, головне в Аргентині та Бразилії, була забута усіма в Україні, і діаспорою в США та Канаді. Навіть і досі Світовий конгрес українців не цікавиться тими, що в проміжку років між 100-ліття прибуття до Бразилії українських поселенців.

Саме тому, що мало хто був зацікавлений подати українській громаді в Бразилії допомогу в організації цих святкувань, я нинішнього року їздив туди. Під час поїздки з тамтешніми українськими установами досягнуто домовленості щодо проведення в трьох бразильських містах — Прудентополіс, Куртіпо та Уїан-да-Віторія — величезних свят, на яких будуть освятити площі для меморіальних поїхувань. У Куртіпо та Прудентополіс передбачено спорудити пам'ятники українському емігранту, а в Уїан-да-Віторія — наріжний камінь від майбутнього пам'ятника Кобзарю.

— Отже, в Бразилії це вже другий пам'ятник? Діти пам'ятають, що всі українські громади прагнуть мати власний пам'ятник Тарасові Шевченку. В Бразилії в сусідній Віторії той самий процес, що і в минулому столітті на Україні, коли завдяки творчості Шевченка широким чином національну почуття народу. Хоча наші люди в Бразилії і раніше зберігали свої звичаї, культуру, забороняючи, але користувалися не перекладали в церквах. Тобто рідною мовою зверталися до

Бога і священника. А хто вони, звідси походять їхні коріння — тільки тепер починають розуміти. І в першу чергу завдяки Кобзарю.

— Скільки ж українців живе зараз у Бразилії? — Понад 300 тисяч. Вони сконцентровані у землеробській провінції Парана. Сюди емігранти приїхали до Прудентополіс, а пізніше розселилися по околицях. У провінції діють 250 церков — голландсько-терезіанських, бо найбільше людей приїхало до Бразилії з Буенос.

— В Парагваї живе біля 30 тисяч українців. Проте там більше православних, ніж у Бразилії. Вони також втратили рідну мову, традиції... До речі, минулого року в виїзді Парана за ініціативи аксакалів «Дніпро» з Канади, то в рамках концертів побувало понад 15 тисяч глядачів. Ці святами на очі кожен служив народні пісні, які не нагадували про Україну.

А от в Уругваї українців

буржуазних націоналістів. Диво та й годі! Адже переважна більшість українців у південно-американських державах — це оунки і правники перших поселенців-хліборобів. Вони ніколи в Україні не були, ніколи тієї України не бачили. Виходить, єдиною їхньою провину було те, що вони не втратили любові до землі своїх предків.

— Служки слова... Часті, проте, згадування і ваше перебування на Україні є тою міцною ланкою. Наскільки мені відомо, ви приїхали для налагодження культурних і ділових контактів південно-американської діаспори з республікою.

— Так. У першу чергу — це участь у спорудженні пам'ятника Тарасові Шевченку у Львові. Я вже певний час стежу за його побудовою. Бачу, що справа ця зводиться і, мабуть, потребує деякої допомоги від української еміграції. Під час теперішнього приїзду я зустрівся з мером Львова, сирієм Шпіцером. Він розповів, що в місті бракує мате-

БУЛИ ЗАБУТІ УСІМА

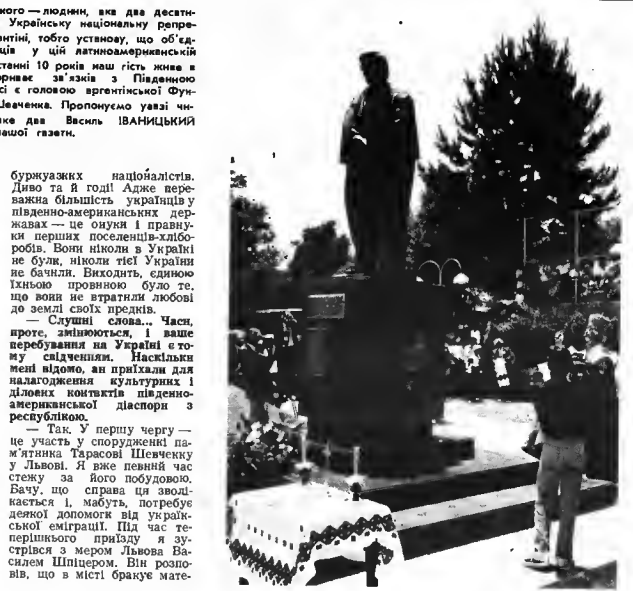
нема. Раніше там було декілька десятків українських родин, але пізніше вони асимілювалися з іспанськомовним населенням.

— Василь Михайловичу, ви є свідком бурхливого процесу національного відродження, який відбувається на Україні. У липні минулого року Верховна Рада республіки прийняла Декларацію про державний суверенітет. Чи відомо про це українцям у Південній Америці?

— Дуже мало. Адже протягом десятиріч війни не мали жодних контактів з Україною. Зокрема, щоб такі контакти поширити, моє дружину Наталя Буклаза, яка працює в канадському туристичному агентстві «Атлос» тривало працює, організовує першу поїздку на Україну поселенців з Аргентини і Бразилії. Приїдуть кашалди в третью і четвертими поколіннями українських емігрантів, а також священників та владних, які не тільки не забули рідну мову, а й зберегли українську національну духовність.

— За моїми підрахунками, у Південній Америці вже понад півмільйона наших земляків. Що, на вашу думку, треба зробити Верховній Раді, урядові республіки для того, щоб підтримувати і зближувати зв'язки з цією численною громадою нащадків з України?

— Вважаю, що український парламент повинен знайти форму для підтримки українців, людей з Південної Америки, а й взагалі у діаспорі. Скажімо, при поспільстві Німеччини, Франції чи Англії існують дієві культурні зв'язки з своїми земляками за кордоном. В тій спосіб вони підтримують свій культурно-моральний і духовний. Те саме камагався робити і Радянський Союз. Проте встановлюючи зв'язки виключно з тими, хто мав радянські паспорти. На нас же дивляться як на воєнних злочинців або

раїли і техніку для побудови будинків і від меншкисради звернувся до меншкисради організувати технічну та фінансову допомогу з боку діаспори. В результаті переговорів ми домовилися, що львів'яни побудують фундаменти і бетонні підвали пам'ятника, а Оуніро того, в Аргентині є багато молоді, яка бажає повернутися до українства, але не може, бо не має іспансько-українських словників.

Ця література зацікавить й іноземців, хто прагнуть ближче познайомитися з Україною. Її історію та культуру. Аргентинська Фундація імені Т. Шевченка підготу-

вала двоюмві словники. Однак люди, які їх складали, були професійними літвістами. Тому я звернувся до фахівців цивільного Інституту мовознавства, з проханням остаточно їх відрегулювати. Видати словники плачується тут. Таким чином, вони послужать і Україні, і Латвійській Америці.

Щодо підприємницької діяльності, то укладена домовленість з Тисенницькою кулієюм фабрики у громаді колдоспаса Іворської району, який бракує сирутин, про поставку сирутин і юванів з Аргентини. Вартість поставок оплачується частково готовою продукцією, зокрема ділянками.

Відбувся також переговорів в найкшом об'єднанні «Електроніам». Йшлося про створення спільного підприємства з однією з аргентинських фірм, яке вироблятиме електрообутову техніку.

Але для відплати цих плаків у життя потрібні відповідні закони Української РСР.

— На мою думку, неможливо прийняти Верховною Радою республіки Закон «Про захист економічної діяльності» якраз сприятиме розвитку таких взаємовигідних зв'язків із зарубіжними партнерами. А не дозволить підлясти економіку України...

... та забезпечить їй політичний суверенітет. Бо політично самостійним може бути лише той народ, який не є економічно поволеконним.

— Дякую за розмову.

Інтерв'ю взяв Ігор ГРУШКО, оглядач зарубіжної і радянської преси.

НА ЗНИМАХ: пам'ятник Т. Шевченку в місті Прудентополіс, четвертий етап українських поселенців у Бразилії.

МРІЇ ОЛЕКСІЯ ЖИТНИКА

— Наша вітальня

— Народився я в сім'ї ко-
рінків киян, — розповідає
Олексій під час нашого поба-
чення під «Соколами». — Тато —
Микола Іванович в молоді
роки захоплювався футболом,
нині працює в Держагпро-
мості УРСР, мама — Ірина
Олексівна — за фахом еко-
номіст, працює в Держплані
України. Крім мрії стати в
дівчинку, яких я не пам'ятаю.
Однак ніколи не забув той
день, коли старша сестра
привела мене з братом близ-
нюком до хокейної секції.
Згодом брат «не витримав»
навантажень і «повис»
кованям на цяхах. А я от не
здався...

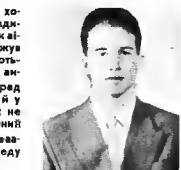
І в кого ж протидія
хокейну галузь?

— Моїм першим тренером
був відомий у минулому во-
ротар «Сокола» Валерій Пет-
рович Голодний. З 1987 року
ми почали запрошувати до
різних юнацьких збірних
України. Згодом і до доросло-
го «Сокола» запросили. Про-
том останніх п'ятих років
завів я ряд матчів за збір-
ку СРСР.

Я зрозумів, хокей для
тебе — це серйозно.

— Так. Він забрав май-
же весь мій час. А ще я —

Завершилася хокейний сезон. Але хо-
кеїсти продовжують тренуватися. Тради-
ційні відпустки у них — у червні. Як і
домом, кімнатні «Соколи» продовжують
оновлюватися. У його складі з'являють-
ся нові гравці, як правило, з числа ан-
тисеміти міської ОДШОУР. Є серед
них і такі, що вже спробували сили в
збірній Радянського Союзу, і тут чи не
найпомітнішою фігурою став 19-річний
захисник Олексій Житник. Фактично
важливий, що у цього юнака попереду
блискуча спортивна кар'єра.

дружину. Отож, кохана хви-
лила — на вагу золота. І
коли випадів альпінізм мить,
однак граю в теніс. Поблю-
дило рибалку.

— Чи вірши у прикметі?

— Ваксно тепер згадати не-
забобного спортсмена.
Особливо я в день матчу на
обід не їм першого. На пе-
редній прогинулі маю
власний шарф. Перед ви-
ходом на лід не п'ю кави і
не їм шоколад...

— А дівра «13» на твоє-
му ігровому сестри не гі-
тять?

— Ні. Хоча цей номер дів-

стався мені випадково. Втім,
привів з ним сезон дебюту і
виіршив, що мійати не вар-
то.

— Чи є у тебе з «Соколом»
близкі друзі?

— Задужевого приятеля,
який жовий, не маю. Але
нас, односток, у команді те-
пер більшість. Маємо багато
спільних інтересів.

— Чи є у тебе кумир у
спорті?

— Мені дуже імпресує
гра канадського захисника
Пола Коффі. «Проф» — в
усіх відомостях.

— Кажуть, що з тренером

збірної СРСР Віктором Ти-
хоненком важко працювати.
Ти відчуває?

— Якщо судити по трену-
ваннях, а б такато не ствер-
жував. А от під час ігор
надо нервово. Ніколи про-
сто зривається...

— Свій дебют у вищій лізі
і першу м'яку, м'яку,
добре пам'ятаєш?

— Звичайно. Вперше в осов-
ному складі «Сокола»
грав у Києві проти ЦСКА.
Ми поступилися тоді — 3:8.
Як на мене, провів зустріч
вкрай вогано, бо надмірно
хвилювався. Потім протягом
7—8 ігор відходив від стар-
тової невдачі. Але завдяки
досвідченим партнерам огов-
тався. Ну, а першу свою шай-
бу у вищій лізі закинув зго-
во як так на рідному майдан-
ку, коли приймали
свердловський «Автомобі-
ліст».

— Твій партнер у захисті
— авторитетний Валерій
Ширяє. Чи не почувешся
вору з ним скутися?

— Відчуваю лише велику
відповідальність перед ко-
мандою, за який туди і перед
болельщиками. А з Ширяє-
вим, який, безперечно, з од-
ним з найкращих захис-
ників у Європі, граю один
насовола.

— Чи наво було б дізнати-
ся від тебе: чи є перспектива
у вищого складу «Соко-
ла»?

— Нашу команду постій-
но записують до досвідче-
них майстрів. Тому нам, моло-
дим, буде скрутно. Але ніку-
ди не подивися, у Києві те-
пер розкривають значення
на свій резерв. Тому будемо
старатися, вдосконалюватися.

— Твоє ставлення до по-
літики.

— Спеціально нею не ці-
кавився. Проте в курсі справ
про найближчі події в краї-
ні та світі.

— Нарешті, яка твоя за-
повістка мрії?

— Хотілося б пограти в
НХЛ. За приклад мені слу-
жать земляки — Дмитро
Христя та Михайло Татари-
ни, які успішно виступають
у клубі «Вашингтон Кепі-
талс». Але поки роніши
лісию відпрацювати на бла-
го «Сокола»...

Розмову вія
Юрій САЙ,
студент КДУ.

У велосипедстві «перекур».

Фото Миколи БОЧКА.

«3 НЬОГО ВЙДЕ ЧУДОВИЙ ПОСІЛ»

Футбол

В одному з номерів журналу
«Антина» розповідає своїм читач-
ам про юнацького гравця
київського «Динамо» Сергія
Балтчука, який грає в вищого
класу футбольному клубі «Іскра
Тавна». Щоправда, поки готува-
вся візник, нашіло повідомле-
ння про те, що С. Балтчука
яке-тисне в шотландській
команді «Сент Джовстон». І
все ж, думавмо, читачам буде
цікаво ознайомитися з цим
аглералом.

«Знайомство з Британією
ціого 32-річного гравця світо-
го класу, — пише журнал, —
і на футбольному полі, і за його
межами було пов'язане з
труднощами, які мовилим, так
і життисим. Коли його при-
няли в ігрову команду дру-
гої лігатурі, весь запас англій-
ської мови Балтчука зводився до
двох фраз: «застійний реміні»
і «палити забортність». Те-
пер з допомогою жєсті і ко-
реми фраз він уже може ви-
словити свої враження. Він мо-
же також говорити про те, що
прокляв шлях для радянських
гравців у британський футбол:
з часу його прибуття в країну
двоє співвітчизників Балтчука
наслідували його приклад —
Олексій Червоний вступив у
команду «Саутгемптон», а Сер-
гій Голманов — у команду
«Брайтон».

Коли Балтчука зміг грати —
травми не дозволили йому
брати участь у багатьох матчах
сезону 89/90, — він прийшов
до анімовки, що футбол в дру-
гої лігатурі має більш сильний
характер, ніж у київському
«Динамо». Він говорить: «Я
важко, що найкраще мені
грати півзахисником, але ан-
глійський футбол часто не
приспосабовий до системи такого
роду. В Києві мене вважали
силовим гравцем, а тут кожен
футболіст силовий».

Щодо майбутнього, то він
додержується твердого погля-
ду: «Я чув, що шведські і нор-
везькі клуби цікавилися мною.
Але і мені, і моїм сім'ї подо-
бається ця частина світу, і я
вищо в потрібні «Іскру», то ми
з радістю залишимося тут».

На Україні Балтчука, як і тут,
він розкрити спосіб життя. Го-
ловна різниця — це час, який
він може проводити із своєю
30-річною дружиною Ольгою,
19-річним сином Сергієм і до-
чкою Аліною шести років.
Ольга — колишня легкаатле-
тичборець — говорить: «У
Радянському Союзі Сергій теж
часто був на спортивних збо-
рах, що за рік я його могла
бачити тільки протягом 20—
30 днів. Ми одружили 11 років,
але за рік, який ми провели
тут, я бачила Сергія більше,
ніж за всі попередні десять
років».

Ольга цілком пристосувалася
до британського способу жи-
ття, наприклад, до покупок в
універсамі. Діти теж добре
адаптувалися до життя в
англійській збіві 62 голи в 16
ігор, виступаючи в команді «Уїгтон
Джуніорс», а в Анвіні вики-
нули свої перші задати грати в те-
ніс. «Спочатку вона не хотіла
говорити англійською, — каже
її мати, — але коли ми поїха-
ли в розкішного роду літо до
Кіава, вона не говорила ні-
якою іншою мовою».

Близький друг і сусід Сергія
Балтчука Боб Шаллі говорить:
«Сергій заслуговує хоч трохи
удачі після всіх своїх травм.
Він справний професіонал і
досвідчений гравець. Крім того,
він не тільки уразковий спор-
тсмен, а й уразковий джентль-
мен. Коли він перестає грати
у футболі, з нього вийде чудовий
чоловік».

(УКРІНФОРМ).

ГОЛОС України

Газета Верховної Ради
Української РСР

Головний редактор
Сергій
ПРАВДЕНКО

Редколегія:
Олександр БІЛІК
заступник головного
редактора

Анатолій ГОРЛОВ
заступник головного
редактора

Олександр
САМЕЙКО
член-кореспондент
АН УРСР

Володимир
КРАСНОДЕМСЬКИЙ

Леонід
САМОЙЛЕНКО
заступник головного
редактора

Борис
СНІДОРЕНКО
заступник головного
редактора

Анатолій
СОЛОНСЬКИЙ

Віталій СУДЯ
відповідальний...
символ

НАД НОМЕРОМ
ПРАЦЮВАЛИ:

Заступник головного
редактора —
Анатолій Горлов.

Чергові редактори —
Леонід Броценко,
Анатолій Краснопілля.

Авторів макета —
Анатолій Мірошніч,
Світлана Українець.

Випускний —
Леонід Кисельов.

Оформлення —
Володимир Кисельов.

Коректори —
Тамара Баштанчик,
Наталія Власик.

Людмила Морозова,
Анатолій Сильвестрова,
Людмила Несена,
Любов Станчик,
Людмила Терахун.

Верстальники:
Тетяна Баталова,
Аліна Будишкова,
Марія Солондін,
Ольга Щетинко,
Сергій Саженич.

Літінгисти:
Віктор Лярун,
Павел Кривонос.

Комітет друку
визначив:
«Радянська Україна»
252047, Київ-47,
проспект Лєвотині, 50.

Індєкс 60955.
Тираж 166,300.

Передплата ціна
на рік 19 руб. 30 коп.

Зам. 03150931.